

PUHETTATUKEVA JA KORVAAVA KOMMUNIKAATIO, AAC

HYTO

Kommunikointi
kuuluu jokaiselle

- https://www.youtube.com/watch?time_continue=133&v=AK3sx8XUPeg&feature=emb_logo

Mitä on AAC?

PUHETTA TUKEVA JA KORVAAVA KOMMUNIKAATIO = AAC (Augmentative and Alternative Communication)

- Puhetta **tukeva** kommunikaatio = puheen rinnalla käytettävä kommunikointi
 - Puhetta **korvaava** kommunikaatio = asiakas kommunikoi muilla keinoilla kuin puheella
-
- Menetelmiä:
 1. toiminta
 2. eleet, ilmeet ja kehonkieli (= sanaton / nonverbaalinen viestintä)
 3. tukiviittomat
 4. kuvakommunikointi (PCS-kuvat, piktogrammit, piirroskuvat, valokuvat, lehdestä leikatut kuvat)
 5. esineet ja materiaalit
 6. kirjoittaminen, piirtäminen

1. Esineet ja toiminta

- Ihminen voi ilmaista asioita toiminnan avulla, vaikka ei pystyisi käyttämään sanoja tai kuvia.
- Esineillä kommunikointia käytetään varhaisella kielellisellä kehitystasolla kommunikoivien vaikeasti kehitysvammaisten, kuurosokeiden tai autistien kanssa.
- Esinekommunikaatiossa käytetään tuttuja esineitä kommunikoinnin välineenä.
- Esineet ovat konkreettisuudessaan helpommin hahmotettavia merkkejä kuin kuvat. Esinettä voi katsella ja tunnustella, sen pintaa voi haistaa tai jopa maistaa.
- Esineiden lisäksi kosketeltavina merkkeinä käytetään erilaisia materiaaleja sekä muotoja.

2. Eleet ja ilmeet

- Eleilmaisuus on luonnollinen, kaikkien käyttämä ilmaisutapa.
- Jokainen on oppinut ilmaisevia eleitä (esim. tervehdys, juoda, kirjoittaa), joita voidaan hyödyntää kommunikoinnissa.
- Eleilmaisua voidaan käyttää puheen rinnalla, jolloin asiakkaan voi olla helpompi ymmärtää viesti.
- Pitää kuitenkin muistaa, että eleilmaisuus on osittain kulttuurisidonnaista.

3. Tuki- viittomat

- Tukiviittominen on eri asia kuin kuurojen viittomakieli. Tukiviittomina käytetään kuitenkin kuurojen viittomakielen merkkejä.
- Tukiviittomien käyttöön liittyy aina puhe. Puhutusta viestistä viitotaan sen sisällön kannalta olennaisimmat sanat.
- Tukiviittominen soveltuu varhaiseksi kommunikointikeinoksi eriasteisissa puheen ja kielenkehityksen häiriöissä.
- Tukiviittomat tulisi sisällyttää kommunikointiin aina, kun varhaislapsuudessa on merkkejä puheen kehityksen viivästymisestä.
- Viittomista tulisi jatkaa lapsen kanssa niin kauan, kunnes lapsi puhuu enemmän kuin viittoo.

Tukiviittomien käyttö, esimerkkejä

Tukiviittomat oppitunnilla:

<https://www.youtube.com/watch?v=ICs3rXjT1NY>

Lotta viitto:

<https://www.youtube.com/watch?v=BplObctpw4E>

Elefanttimarssi:

<https://www.youtube.com/watch?v=4B-6KmB-lm4>

Viittomia lähihoitajalle:

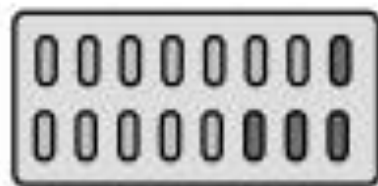
<https://www.youtube.com/watch?v=GTqLG2PWr-g>

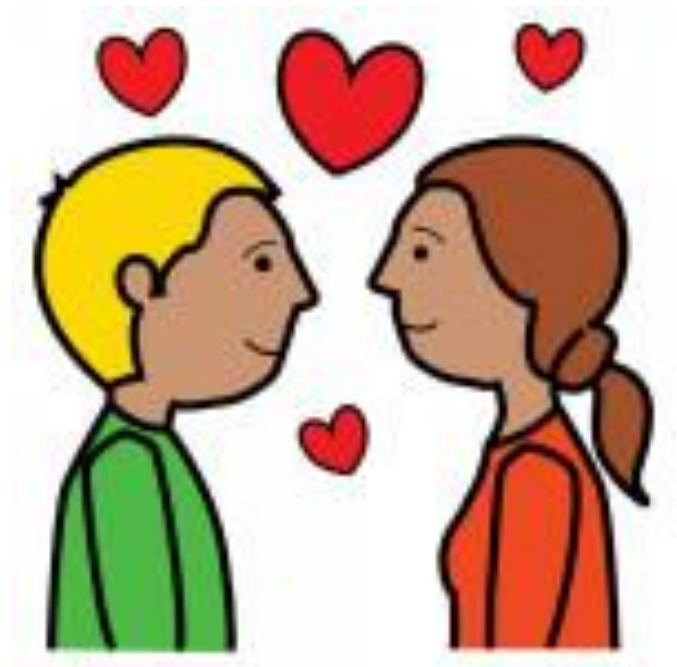
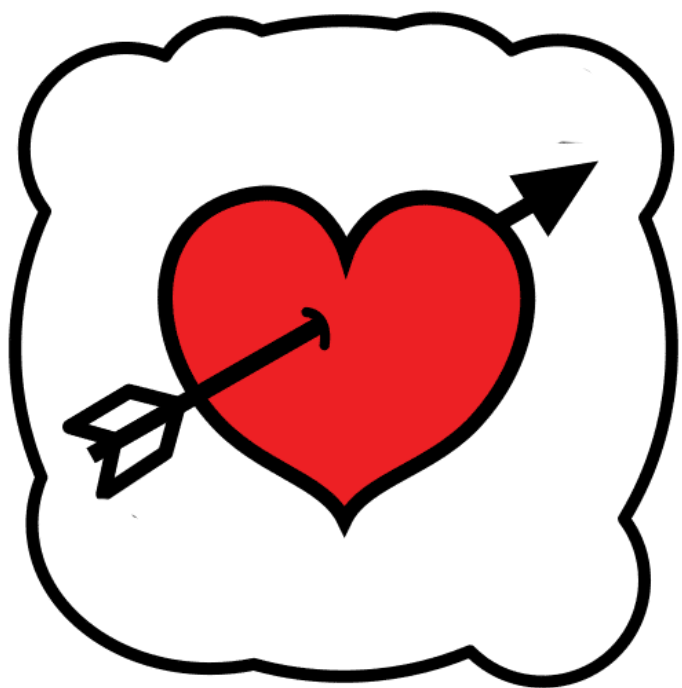
Lasten viittomasanakirja:

<https://viittomakielinenkirjasto.fi/video/lasten-viittomasanakirja/>

4. Kuva- kommu- nikointi

- Kuvasymboleita käytetään ilmaisun ja ymmärtämisen välineenä silloin, kun viestintä puhuen tai kirjoittamalla ei onnistu.
- Kuvien käyttö edellyttää, että asiakas ymmärtää kuvan ja sitä esittävän asian yhteyden.
- Hoitajalta kuvakommunikointi puolestaan edellyttää tarkentavia kysymyksiä sekä kuvaviestin sanoittamista ääneen.
- Kuvat ja niiden tulkinta perustuvat aina kommunikointikumppaneiden väliseen sopimukseen siitä, mitä kuva tarkoittaa.

Kuva- kommuni- kointia

- https://www.youtube.com/watch?v=_PH2zDgFB44
- <http://papunet.net/tietoa/keskustelu-kuvien-tuella>
- <https://www.youtube.com/watch?v=haFM8bmOpBA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=x7XGpXK7ZYs>

Kotitehtävä AAC:sta

Etsi materiaalia kuvakommunikointiin. Etsi vähintään 2 erilaista kommunikointitaulua, ohjetta tai peliä.

❖ Hyviä lähteitä ovat mm.

- viitotturakkaus.fi, joka sisältää kasvatuksen, opetuksen ja ohjauksen tukimateriaaleja
- Papunet.net, joka sisältää paljon materiaalia kommunikoinnin tukemiseen, myös aikuisille asiakkaille

❖ Palauta löytämäsi materiaalit (tai linkit niihin) Peda.netin palautuskansioon.

❖ Kerro palautuksen yhteydessä, minkälaiselle asiakkaalle (lapselle, jolla on kielenkehityksen ongelmia/ autistiselle nuorelle/ afasiapotilaalle/ muistisairaalle/ maahanmuuttajalle jne.) löytämäsi materiaalit mielestäsi sopivat